

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*Yosef and
Yehuda: A Clash
of Personalities*

Mrs. Yael Goldfischer
ח' טבת תשס"ט • January 4, 2008

(1 בראשית (לו'))

(א) וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: (ב) אלה ת' לדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה ר' עה את אחיו בצ' אן והוא נער את בני בלקה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם: (ג) וישאל אהב את יוסף מפל בניו פי בן זקנים הוא לו נעשה לו כת נת פסים: (ד) ויראו אחיו כי א' תו אהב אביהם מפל אחיו וישנאו א' תו גל' א יכלו דברו לשל' מ: (ה) ויחל' מ יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנ' א' א' תו: (ו) וי' אמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי: (ז) והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמ' תיכם ותשתחווין לאלמתי: (ח) וי' אמרו לו אחיו המל'ך תמל'ך עלינו אם משול תמש' ל' בנו ויוספו עוד שנ' א' א' תו על חל' מ' תיו ועל דבריו: (ט) ויחל' מ עוד חלום אחר ויספר א' תו לאחיו וי' אמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי: (י) ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו וי' אמר לו מה החלום הזה אשר חלמתי הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה: (יא) וינאנו בו אחיו ואביו שמר את הדבר: (יב) וילכו אחיו לרעות את צ' אן אביהם בשכם: (יג) וי' אמר ישאל אל יוסף הלוא אחיך ר' עים בשכם לכה ואשלחך אליהם וי' אמר לו הנני: (יד) וי' אמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצ' אן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויב' א' שקמה: (טו) וימצאהו איש והנה ת' עה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש: (טז) וי' אמר את אחי אנ' כי מבקש הגידה נא לי איפה הם ר' עים: (יז) וי' אמר האיש נסעו מזה פי שמעתי אמרים נלכה ד' תינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בד' תן: (יח) ויראו א' תו מרח' ק ובטחם יקרבו אליהם ויתנפלו א' תו להמיתו: (יט) וי' אמרו איש אל אחיו הנה בעל החל' מות הלזה בא: (כ) ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הב' רות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חל' מ' תיו: (כא) וישמע ראובן ויצלהו מידם וי' אמר ל' א נפנו נפש: (כב) וי' אמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו א' תו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל א' תו מידם להשיבו אל אביו: (כג) ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו: (כד) ויסקהו וישלכו א' תו הב' רה והבור רק אין בו מים: (כה) וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה א' רחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נ' שאים נכ' את וצרי' נל' ט' הולכים להוריד מצר'מה: (כו) וי' אמר יהודה אל אחיו מה בצע פי נהר' ג' את אחינו וכסינו את דמו: (כז) לכו ונמכרנו לישמעאלים ונדנו אל תהי' בו פי אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו: (כח) ויעברו אנשים מדנינים ס' חרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצר'מה: (כט) וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו: (ל) וישב אל אחיו וי' אמר היגד איננו ואני אנה אני בא: (לא) ויחקו את כתנת יוסף וישטפו שער עינים ויטבלו את הכתנת בדם: (לב) וישלחו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם וי' אמרו ז' את מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא אם ל' א: (לג) ויכירה וי' אמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו ט' ר' ט' ר' יוסף: (לד) ויקרע יעקב' ב שמל' תיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים: (לה) ויקמו כל בניו וכל בני תיו לנחמו וימאן להתנחם וי' אמר כי ארד אל בני אבלי שא' לה ויבך א' תו אביו: (לו) והמדנים מכרו א' תו אל מצרים לפוטיפר סריס פרעה שר הטבחים: פ

(2 בראשית (לח'))

(א) ויהי בעת ההוא ויכד יהודה מאת אחיו ויט' עד איש עדלמי ושמו חיקה: (ב) וירא שם יהודה בת איש כנעני ושמו שוע ויסקה ויב' א אליה: (ג) ונתה ותלד בן ויקרא את שמו ער: (ד) ונתה עוד ותלד בן ותקרא את שמו אונו: (ה) ות' ס' עוד ותלד בן ותקרא את שמו שלה והנה בכזיב בלדתה א' תו: (ו) ויח' יהודה אשה לער בכורו וישמה תמר: (ז) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימתהו ה': (ח) וי' אמר יהודה לאונו ב' א' אל אשת אחיך ויבס' א' תה וקדם זרע לאחיך: (ט) ויזדע אונו פי ל' א' לו והנה הזרע והנה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו: (י) וזרע בעיני ה' אשר עשה וימת גם א' תו: (יא) וי' אמר יהודה לתמר פלתו שבי אלמנה בית אחיך עד יגדל שלה בני פי אמר פן ימות גם הוא פאחיו ותלך תמר ותשב בית אביה: (יב) וירבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה וינחם יהודה ויעל על ג' יני צ' אנו הוא וחיקה רעהו העדלמי תמנתה: (יג) ויגד לתמר לאמר הנה חמייך ע' לה תמנתה לג' ז' צ' אנו: (יד) ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותכס בצעיף ותתעלף ותשב בפתח עינים אשר על דרך תמנתה פי ראתה פי גדל שלה והוא ל' א' נתנה לו לאשה: (טו) ויראה יהודה ויחשבה לזונה פי כסתה פניה: (טז) ויט' אליה אל הדרך וי' אמר הבה נא אבוא אליך פי ל' א' ידע פי כלתו הוא נת' אמר מה תתן לי פי תבוא אלי: (יז) וי' אמר אנ' כי אשלח גדי עזים מן הצ' אן ות' אמר אם תתן ערבון עד שלחך: (יח) וי' אמר מה הערבון אשר אתן לך ות' אמר ח' תמך ופתילך ומטנך אשר בידך ויתן לה ויב' א' אליה ונתה לו: (יט) ותקם ותלך ותסר צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה: (כ) וישלח יהודה את גדי העזים בידי רעהו העדלמי לקחת הערבון מיד האשה ול' א' מצאה: (כא) וישאל את אנשי מק' מה לאמר אשה הקדשה הוא בעינים על הדרך וי' אמרו ל' א' היתה בזה קדשה: (כב) וישב אל יהודה וי' אמר ל' א' מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו ל' א' היתה בזה קדשה: (כג) וי' אמר יהודה תקח לה פן נהנה לבוז הנה שלחתי הגדי הנה ואתה ל' א' מצאתה: (כד) ויהי כמשל' ש' חדשים ויגד ליהודה

לאמר ונתתה תמר פלמך וגם הגה הרה לזנוגים וי' אמר יהודה הוציאנה ותשכרף: (כה) הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ות' אמר הכר נא למי הח' תמתך והפתילים והמטה האלה: (כו) ויכר יהודה וי' אמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני ול' א' סף עוד לדעתה: (כז) ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה: (כח) ויהי בלדתה ויתן יד ותקח המילדת ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא ראשונה: (כט) ויהי פמשיב ידו והנה יצא אחיו ות' אמר מה פרצת עליך פרוץ ויקרא שמו פרוץ: (ל) ואחר יצא אחיו אשר על ידו השני ויקרא שמו זרח: ס

(3 בראשית (לט'))

(א) ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו שמה: (ב) ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אד' ניו המצרי: (ג) וירא אד' ניו כי ה' אתו וכל נש' לו נתן בידו: (ה) ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש' לו ויבכר ה' את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברפת ה' בכל אשר יש' לו בבית ובשדה: (ו) ויעזב כל אשר לו ביד יוסף ול' א' ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה ת' אר ויפה מראה: (ז) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אד' ניו את עיניה אל יוסף ות' אמר שכבה עמי: (ח) וימאן וי' אמר אל אשת אד' ניו הן אד' ניו ל' א' ידע אתי מה בבית נכ' ל' אשר יש' לו נתן בידו: (ט) איננו גדול בבית הנה ממני ול' א' חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגד' לה הז' את וחטאתי לאל' הים: (י) ויהי כדברה אל יוסף יום יום ול' א' שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה: (יא) ויהי כהיום הנה ויב' א' הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית: (יב) ונתפשטהו כבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה וינס החוצה: (יג) ויהי כראותה פי עזב בגדו בידה וינס בקול גדול: (טו) ויהי כשמעו פי הרימתי קולי ונאקרא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא החוצה: (טז) ונתח בגדו אצלה עד בוא אד' ניו אל ביתו: (יז) ונתבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי: (יח) ויהי כהרימתי קולי ונאקרא ויעזב בגדו אצלי וינס החוצה: (יט) ויהי כשמע' אד' ניו את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפו: (כ) ויקח אד' ניו יוסף אתו ויתנהו אל בית הס' הר מקום אשר אסורי אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הס' הר: (כא) ויהי ה' את יוסף ויט' אליו חסד ויתן חנו בעיניו שר בית הס' הר: (כב) ויתן שר בית הס' הר ביד יוסף את כל האסירים אשר בבית הס' הר ואת כל אשר ע' שים שם הוא הנה ע' שוה: (כג) אין שר בית הס' הר א' את כל מאומה בידו באשר ה' אתו ואשר הוא ע' שוה ה' מצליח: ס

(4 בראשית (מ'))

(א) ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והא' פה לאד' ניהם למלך מצרים: (ב) ויקצר פרעה על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים: (ג) ויתן א' תם במשמר בית שר הטבחים אל בית הס' הר מקום אשר יוסף אסור שם: (ד) ויפקד שר הטבחים את יוסף אתם וישכרת אתם ויהיו ימים במשמר:

(5 בראשית (מא'))

(א) ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה ח' לם והנה ע' מד על היא' ר: (לט) וי' אמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אל' הים אותך את כל זאת אין גבון וחכם כמוך: (מ) אתה תהנה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסף אגדל ממך: (מא) וי' אמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אתך על כל ארץ מצרים: (מב) ויכר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רכד הזהב על צוארו: (נו) והרעב הנה על כל פני הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים:

(6 בראשית (מב'))

(א) וירא יעקב כי יש שבר במצרים וי' אמר יעקב לב' לבניו למה תתראו: (ב) וי' אמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים וידו שמה ושברו לנו משם ונתנה ול' א' נמות: (ג) ויכרו אחי יוסף עשוק לשבר בר ממצרים: (ד) ואת בנימין אחי יוסף לא שלח יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון: (ה) ויב' או בני ישראל לשבר בתוך הבאים פי הנה הרעב בארץ כנען: (ו) ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ ויב' או אחי יוסף וישתחו לו אפים ארצה: (ז) וירא יוסף את אחיו ויפרכם ויתנבר אליהם וידבר אתם קשות וי' אמר אליהם מאין באתם וי' אמרו מארץ כנען לשבר א' כל: (ח) ויכר יוסף את אחיו והם ל' א' הכרהו: (לו) וי' אמר אליהם יעקב אביהם א' תי שפלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו עלי' היו כלנה: (לז) וי' אמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם ל' א' אביאנו אליך תנה אתו על

ידי ואני אשיבנו אליך: (לח) וי' אמר ל' א' ירד בני עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראוהו אסון בדרכך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי בגיון שאולה:

(7 בראשית (מג'))

(א) והרעב כבד בארץ: (ב) ויהי כאשר פלו לאכל ל את השבר אשר הביאו ממצרים וי' אמר אליהם אביהם שבו שברו לנו מעט א' כל: (ח) וי' אמר יהודה אל ישראל אביו שלחה הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה ול' א' נמות גם אנחנו גם אתה גם טפנו: (ט) אנ' כי אערבנו מידי תבקשנו אם ל' א' הביא תיו אליך והצגתיו לפניך וחסאתי לך כל הימים: (י) כי לולא התמהקנו כי עתה שבנו זה פעמים: (יא) וי' אמר אליהם ישראל אביהם אם פן אפוא ז' את עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנהה מעט צרי ומעט דבש נכ' את ול' ט' בטנים ושקדים:

(8 בראשית (מד'))

(יב) ויחפש בגדול החל ובקט'ן פלה וימצא הגביע באמתחת בנימן: (יג) ויקרעו שמל'תם ויעמ'ס איש על חמ'רו וישבו העירה: (יד) ויב'א יהודה ואחיו ביתה יוסף והוא עודנו שם ויפלו לפניו ארצה: (טו) וי' אמר להם יוסף מה המעשה הזה אשר עשיתם הלא ידעתם כי נחש ונחש איש אשר פמ'ני: (טז) וי' אמר יהודה מה נ' אמר לאד'ני מה נדבר ומה נצטדק האל' הים מצא את עון עבדיך הננו עבדים לאד'ני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו: (יז) וי' אמר חלילה לי מעשות ז' את האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם: פ (יח) ויגש אליו יהודה וי' אמר בי אד'ני ידבר נא עבדך דבר באזני אד'ני נאל' יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרע'ה: (יט) אד'ני שאל את עבדך לאמר היש לכם אב או אח: (כ) ונ' אמר אל אד'ני יש לנו אב זקן ויילד זקנים קטן ואחיו מת וינתר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו: (כא) ות' אמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו: (כב) ונ' אמר אל אד'ני ל' א' יוכל הנער לעז'ב את אביו ועז'ב את אביו ומת: (כג) ות' אמר אל עבדיך אם ל' א' ירד אחיכם הקט'ן אתכם ל' א' ת'ספון לראות פני: (כד) ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אד'ני: (כה) וי' אמר אבינו שבו שברו לנו מעט א' כל: (כו) ונ' אמר ל' א' נוכל לרדת אם יש אחינו הקט'ן אתנו ונרדנו כי ל' א' נוכל לראות פני האיש ואחיו הקט'ן איננו אתנו: (כז) וי' אמר עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי אשתי: (כח) ויצא האחד מאתי נא מר' אך טר'ף ט' ר'ף ול' א' ראיתי עד הנה: (כט) וילקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שא' לה: (ל) ועתה פב'אי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשוכה בנפשו: (לא) ונהיה כראותו פי איז הנער ומת והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו בגיון שא' לה: (לב) פי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם ל' א' אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים: (לג) ועתה ישוב נא עבדך תחת הנער עבד לאד'ני והנער יעל עם אחיו: (לד) פי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אבי:

(9 בראשית (מה'))

(א) ול' א' יכ'ל יוסף להתאפק ל'כל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ול' א' עמד איש אתו בהתנדע יוסף אל אחיו: (ב) ויתן את ק'לו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרע'ה: (ג) וי' אמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ול' א' יכלו אחיו לענות אתו פי נבקהלו מפניו: (כח) וי' אמר ישראל אל ר'ב עוד יוסף בני חי אלקה ואראנו בטרם אמות:

(10 מדרש רבה (פה:ב))

ויהי בעת ההיא (לח:א) ולא היה צריך קרייה למימר, אלא ויוסף הורד מצרימה. ומפני מה הסמיך פרשה זו לזו? רבי אלעזר ור' יוחנן רבי אלעזר אמר: כדי לסמוך ירידה לירידה. רבי יוחנן אמר: כדי לסמוך הכר להכר.

(11 רש"י (לח:כה))

היא שלחה אל חמיה-

לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת, אלא לאיש אשר אלה לו, אמרה אם יודה מעצמו, יודה, ואם לאו ישרפוני, ואל אלבין פניו. מכאן אמרו נוח לו לאדם שיפילוהו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים:

(12 רד"ק (לח'))

וכל הדברים האלה היות זרע יהודה בזה הדרך והיות דוד מרות המואביה ושלמה מבת שבע, הכל היה סיבת מאת ה'... שלא יתגאו מלכי יהודה על ישראל – שיזכרו צור חצבו ממנו ויהיו שפלי רוח וינהיגו המלכות בענוה ותם לבב